

The background features a stylized graphic on the left side. It includes a yellow graduation cap with a white tassel, and several overlapping silhouettes of people in shades of blue and grey. The overall design is clean and modern, set against a light blue background.

PASCL Irányelvek - a hallgató-központú tanulás társértékelése

The PASCL Consortium

European Students' Union
Network of Universities from the Capitals of Europe
University of Jyväskylä
Central European University
Melius s.r.l.
Knowledge Innovation Centre

ESU	BE
UNICA	BE
UJ	FI
CEU	HU
MELIUS	IT
KIC	MT

**Lifelong
Learning**

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>

Contents

1	Bevezetés.....	4
2	A hallgató-központú tanulás meghatározása	4
2.1.	A hallgató-központú tanulás meghatározása.....	5
2.2.	A hallgató-központú tanulás fejlődés-vezérelt társértékelése	5
2.3.	Európai szabványok és irányelvek.....	6
3	A társértékelés folyamata.....	7
1.	Vezetőség: rektor, rektor-helyettes	10
2.	Tanszékek-karok (2-3 csoport)	11
2.1.	Dékán, dékán-helyettes vagy tanszékvezető.....	11
2.2.	Oktatók csoportja (6-8 személy)	11
2.3.	Diákok csoportja (6-8 személy).....	12
3.	A központi ügyvezetés, a hallgatói szolgáltatások és az oktatók pedagógiai támogatását szolgáló irodák képviselői	12
4.	Bizottságok képviselői.....	13
5.	Hallgatói önkormányzat képviselői.....	13

1 Bevezetés

Ezen irányelvek az európai felsőoktatási intézmények hallgató-központú oktatásának társértékelésére vonatkoznak, és felvázolják annak elveit illetve általános témáit.

Az alábbi részek eszközt szolgáltatnak a diák központú tanulás társértékelésének lefolytatásához:

- A 2. rész áttekintést nyújt a hallgató-központú tanulás általános filozófiájáról - az Európai Hallgatói Szövetség (*European Student's Union, ESU*) és az Education International (*EI*) által korábban kidolgozott meghatározás alapján, a fejlődés-vezérelt értékelés fogalmáról, valamint a Európai Felsőoktatási Térség
- minőségbiztosításra vonatkozó szabványairól és iránymutatásairól (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG*).
- A 3. rész leírja a társértékelés folyamatát, és vázolja a társértékelést végző csoport illetve az értékelésben résztvevő intézmény számára szükséges előkészületeket
- A 4. rész leírja az értékelés folyamán ajánlott találkozókat-megbeszéléseket, melyek során a társértékelést végző csoport értesül az intézmény oktatással és tanulással kapcsolatos politikájáról és gyakorlatairól. Továbbá, az Európai Hallgatói Szövetség (*European Student's Union, ESU*) és az *Education International (EI)* "Student-Centred Learning – Toolkit for students, staff and higher education institutions" című tanulmánya - továbbiakban SCL Toolkit1 – alapján vázolja az egyes megbeszélések lehetséges témaköreit.

2 A hallgató-központú tanulás meghatározása

A hallgató-központú tanulás társértékelése az alábbi három alappilléren nyugszik:

- a hallgató-központú tanulást olyan intézményes kultúraként és mentalitásként értelmezi, melyben a hallgatók aktív és önálló, autonóm egyének
- fejlődés-vezérelt értékelés

¹ <http://www.esu-online.org/resources/6068/Student-Centred-Learning-Toolkit/>

- Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításra vonatkozó szabványai és iránymutatásai

2.1. A hallgató-központú tanulás meghatározása

“A hallgató-központú tanulás egy olyan gondolkodásmódot és kultúrát, illetve egy olyan tanulási megközelítést jelent egy adott felsőoktatási intézményen belül, melyet a tanulás konstruktivista elméletei támasztanak alá, azokkal szoros kapcsolatban áll. Jellemzői azok az innovatív oktatási módszerek, amelyeknek célja, hogy a tanulást a tanárok és diákok közötti folyamatos kommunikáció segítségével előmozdítsák; a hallgatókat a saját tanítattásukban aktív résztvevőként tekinti, és erősíti a tanulók olyan átváltható képességeit, mint a problémamegoldás, a kritikus és reflektív gondolkodás.” (SCL Toolkit, 5)

A hallgató-központú tanulás jellemzői:

- A tanulás idejének és struktúrájának rugalmas és szabad megválasztása
- Több és jobban felkészült tanár, akik tudásuk megosztására törekcszenek
- A diákok tanáraik általi jobb megértése
- A felsőoktatási intézményen belüli vízszintes hierarchia
- A tanárok felelőssége a hallgatók felkészítésében
- Állandó fejlesztési folyamat
- A tanárok és diákok pozitív hozzáállása a tanulási élmény tökéletesítésének érdekében (SCL Toolkit,2)

A SCL Toolkit a hallgató-központú tanulás elemeinek ellenőrzőlistáját is tartalmazza, mely hasznos lehet a társértékelés lefolytatásakor. Ezek többek között a hallgatókkal való egyeztetés és konzultáció megléte, az ECTS és a tanulási célok megfogalmazása, minőségbiztosítás, mobilitás, az előzetes tudás elismerése, a szociális dimenzió, oktatási és tanulási módszerek, tanulási környezet, és felsőoktatási szakmai fejlődés.

2.2. A hallgató-központú tanulás fejlődés-vezérelt társértékelése

A hallgató-központú tanulás társértékelése a fejlődés-vezérelt értékelés hagyományán és módszerein, illetve a *European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)* irányelvein alapul. Ebben az értelemben az értékelés azt a célt szolgálja, hogy párbeszéd és

együttműködés keretén belül támogassa és segítse a felsőoktatási intézmény tevékenységeinek továbbfejlesztését. A hallgató-központú tanulás társértékelése segítséget nyújt a résztvevő intézményeknek abban, hogy felismerjék legjobban bevált gyakorlataikat a hallgató-központú tanulás terén, és tovább fejlesszék oktatási filozófiájukat és gyakorlataikat a tanítás, tanulás és hallgatói-részvétel terén. A cél nem az intézmény akkreditálása, a szakmai bírálat vagy a kritika megfogalmazása, hanem segíteni az intézményt abban, hogy megvizsgálja saját gyakorlatát és megfontolja azon lehetséges változtatásokat, melyek még inkább hallgató-központúvá teszik. A folyamatnak a társértékelést végző csoport és a résztvevő intézmény közötti nyílt és őszinte párbeszédén kell alapulnia. A társértékelési folyamat legnagyobb haszna az intézmény önelemzésében nyilvánul meg, nem pedig az értékelést végző csoport beszámolójában foglaltakban vagy bármely kijelentésében. Az értékelő csoportnak mindössze az intézmény saját gyakorlatának katalizátoraként kell működnie.

Az értékelő csoport munkájának az intézmény azon tevékenységeire kell összpontosítania, melyek által az intézmény a lehető legjobb tanulási környezetet és oktatási élményeket igyekszik teremteni diákjai számára, a támogatásra, melyet az oktatók kapnak ahhoz, hogy tanítási módszereiket tovább fejlesszék, illetve a hallgatóknak az oktatási és tanulási folyamatokban való részvételére.

Az értékelő csoportnak magas etikai normákat kell követnie, és megőriznie integritását. Bizalmasan kell kezelnie az értékelés során elhangzottakat, az összegyűjtött adatokat, illetve az előkészületi munka során birtokába jutott információkat. Az értékelés folyamán a csoport tagjainak tiszteletteljesen kell eljárniuk, tartózkodniuk kell az ítéletek megfogalmazásától, illetve a saját országuk vagy intézményük követendő példakénti említésétől. Az értékelő csoport írott beszámolójában megfogalmazottaknak a csoport minden tagja által egységesen elfogadott nézeteket kell tükröznie.

2.3. Európai szabványok és irányelvek

Az európai felsőoktatási intézmények minőségi munkájának fejlesztése az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításra vonatkozó szabványairól és iránymutatásairól (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) szülő dokumentumban megfogalmazott elveken alapul, melyet elfogadott a felsőoktatásért felelős Európai miniszterek konferenciája és támogat az ENQA.

Ezek az elvek a felsőoktatási intézmények munkájának és a minőségbiztosítási rendszerek hatékony működésének továbbfejlesztését hivatottak támogatni, és megerősíteni az Európai felsőoktatási intézmények közötti bizalmat a belső- és külső minőségbiztosítás folyamatok, illetve a minőségbiztosítási ügynökségek számára kidolgozott szabványok és irányelvek által. A belső minőségbiztosítási szabványok közül három különös fontossággal bír a hallgató-központú tanulás társértékelése szempontjából:

1.3 Sztenderd – Hallgató-központú tanulás, oktatás és értékelés

Az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy programjaikat olyan módon valósítsák meg, mely arra ösztönzi a hallgatókat, hogy aktívan segítsék a tanulási folyamat létrejöttét, és a hallgatók értékelései ezt a megközelítést tükrözzék.

1.5 Sztenderd – Az oktatói kar

Az intézmények biztosítsák a tanáraik alkalmasságát. Tisztességes és átlátható folyamatokat alkalmazzanak a felvételre és a személyzet fejlesztésére.

1.6 Sztenderd – Oktatási anyagok és hallgatói támogatás

Az intézmények rendelkezzenek megfelelő pénzügyi és infrastrukturális háttérrel a tanulási és tanítási tevékenységek számára, valamint biztosítsák a megfelelő és könnyen elérhető tananyagokat és támogatást a hallgatók számára. (ESG 2015, 9, 11)

3 A társértékelés folyamata

A társértékelés folyamata négy részre osztható: 1) a társértékelésben résztvevő csoport és intézmény tagjainak felkészítése 2) a látogatás előkészítése 3) a társértékelési látogatás 4) a visszacsatolás menete

1 lépés: A társértékelésben résztvevő csoport és intézmény tagjainak felkészítése, képzése

Az értékelésben résztvevő csoport tagjainak és intézmény résztvevőinek felkészítése a hallgató-központú tanulás társértékelésének célja és folyamata megértésére kulcsfontosságú a sikeres értékelés szempontjából. A közös felkészítés hasznos és költséghatékony módja az értékelő csoport és az értékelésben résztvevő intézmény képviselői közötti személyes kapcsolat megteremtésének, és annak, hogy mindkét fél megértse a folyamat célját és lényegét. A képzés lefekteti az alapjait a hallgató-központú tanulás illetve a fejlődés-vezérelt értékelés fogalma és filozófiája megértésének, segít az értékelő csoportnak a látogatás megszervezésében, és az értékelés folyamán történő megbeszélések előkészítésében és levezetésében. Hasonló képpen, segíti a fogadó intézményeket az értékelés háttéranyagának előkészítésében, az interjúk és beszélgetések megszervezésében. Végül, segíti az értékelő csoportot és a fogadó intézményt a látogatás előtti korai kapcsolat megteremtésében, így módon hozzájárulva az értékelés fejlődés-orientált jellegének kihangsúlyozásához.

2 lépés: A látogatás előkészítése

Ahhoz, hogy az értékelés sikeres legyen, ebben a szakaszban az értékelő csoportnak és a fogadó intézménynek elegendő információt kell megosztaniuk egymással /egymásról, az elvárásaikról. Az értékelő csoport vezetője és a fogadó intézmény kapcsolattartó személye egymással egyeztetnek a látogatás gyakorlati lépéseiről, és az előkészítési munkákról. Fontos megegyezniük, például, arról a háttér-információról, amelyet a fogadó intézmény megoszt az értékelő csoporttal a látogatás előtt, illetve a látogatás során megszervezendő különböző megbeszélésekről, azok időpontjáról.

A résztvevő intézménynek el kell készítenie egy háttéranyagot az értékelő csoport számára. Ennek a beszámolónak két fontos elemet kell tartalmaznia. Az első rész alapvető információkat ad az intézményről: a szervezeti felépítés rövid leírása (a karok, iskolák, tanszékek listája), a képzések leírása (szakok, fokozatok), számadatok az alkalmazottakról (oktatók/kutatók/ adminisztráció) és hallgatókról (BA-MA-PhD) szakok/tanszékek szerint, az irányítási-vezetői struktúra ismertetése (az intézmény különböző csoportjait képviselők számát vagy részarányát az irányító-vezető testületekben). A második résznek az oktatás-tanulás folyamatára kell összpontosítania: vázolni kell az intézmény oktatás-filozófiáját, bemutatnia az oktatás-tanulást segítő létesítményeket, berendezéseket, eszközöket, beleértve a fizikai, tárgyi eszközöket és az elektronikus platformokat, könyvtári és informatikai berendezéseket, illetve leírnia az intézmény minőségbiztosítási rendszerét és folyamatait az oktatás-tanulás és az akadémiai programok terén. Tartalmaznia kell a különböző karokon/tanszékeken használt oktatási módszerek rövid leírását, kiemelve ezek hallgató-központú és innovatív jellegét.

Az értékelő csoport tagjaival szemben az az elvárás, hogy gondosan áttanulmányozzák az intézmény háttérriportját. A csoport tagjai a látogatás előtt egy előkészítő értekezletet tartanak, akár virtuálisan (Skype-on keresztül) vagy a látogatás helyszínén, egy nappal az értékelés kezdete előtt. Ezen az értekezleten a tagok megbeszélnek és megegyeznek azokban a kérdéskörökben, melyeket az intézmény értékelése során a különböző megbeszéléseken felvetnek, ezúton is biztosítva, hogy a fontos és releváns kérdések megbeszélésre kerüljenek.

3 lépés: A társértékelő látogatás

Az értékelés 2 teljes napot vesz igénybe, azonban ha a költségvetés lehetővé teszi, a csoport egy további napot iktathat az utazásukba, a csoporton belüli munkák elvégzése céljából. A látogatás során a csoport tagjai több megbeszélésen, interjúkn vesznek részt az intézmény különböző egységeit képviselő személyekkel (további részletekért lásd a 4. pontot). A megbeszéléseken a csoport tagjai közösen vesznek részt. A találkozót a csoport tagjainak bemutatkozásával kell kezdeni, és vázolni a társértékelés célját. A tagok előzőleg megegyeznek abban, hogy melyik megbeszélést ki vezeti, így biztosítva azt, hogy az adott megbeszélésen a fontos kérdések terítékre kerülnek. Egy megbeszélés körülbelül egy óráig

tart, azonban megfontolandó a beszélgetés meghosszabbítása, főként, ha a közös nyelv hiánya miatt tolmácsolásra van szükség.

4 lépés: A beszámoló és a visszacsatolás menete

Az értékelési látogatás után a csoport egy 10-15 oldalas beszámolót készít, leírva az intézmény által alkalmazott gyakorlatokat a hallgató-központú tanulás terén (az SCL Toolkit alapján), az észlelt erős és gyenge pontokat, kiemelve a legjobban bevált gyakorlatokat. Minthogy minden felsőoktatási intézmény egyedi a maga nemében, az intézmény jellegét és sajátosságait minden esetben figyelembe kell venni a beszámoló megírásakor, támogatva az intézmény törekvéseit a hallgató-központú tanulás megerősítésében. Az értékelés ajánlatokat fogalmazhat meg az intézmény számára az oktatás, a tanulás és a hallgatói részvétel megerősítése, továbbfejlesztése folyamatának terén. Az ajánlásoknak konkrétak, és az adott ország törvényei illetve az intézmény belső szabályzatainak keretei között megvalósíthatónak kell lenniük. A csoport minden tagjának részt kell vennie a beszámoló megírásában, melynek tervezetét a csoport elküldi az intézménynek észrevételek megtétele céljából, majd az intézmény megjegyzéseit megfontolva a csoport elkészíti a beszámoló végleges változatát.

A látogatás és a beszámoló véglegesítése után az értékelő csoport és az intézmény egy közös visszacsatolási beszélgetést szervez, akár Skype-on keresztül, akár egy újabb látogatás keretén belül, illetve az is lehetséges, hogy a projektben résztvevő összes értékelő csoport és intézmény közösen beszéljen meg a hallgató-központú tanulás továbbfejlesztésének lehetőségét egy nagyobb szeminárium keretén belül. A visszacsatolás célja a PASCL projekt célkitűzéseinek megvalósítása, vagyis egy valóban fejlődés-vezérelt támogatás az intézmény részére a hallgató-központú tanulás megvalósításában, mintsem egy összegző jellegű elbírálás. A visszacsatolás megbeszélése során az értékelő csoport és az intézmény képviselői közösen átgondolják a megfogalmazott ajánlások megvalósításának lehetséges módjait. A visszacsatolás megbeszélése alkalmat ad arra is, hogy az intézmény kifejezze véleményét az értékelés lefolytatásával és hasznosságával kapcsolatban.

4 Az értékelő látogatás találkozási

Fontos, hogy az intézmény meglátogatása során az értékelő csoport az intézmény különböző csoportjainak (menedzsment, alkalmazottak, diákok) képviselőivel, illetve különböző tisztségeket betöltő személyekkel találkozzanak (vezetőségi tagok, hallgatói szolgáltatások, oktatás-fejlesztés). Ezek a megbeszélések azt szolgálják, hogy az értékelő csoport hozzájusson azokhoz az információkhoz, melyek az oktatás és a tanulás fejlesztésével, támogatásával, értékelésével kapcsolatosak, illetve a diákok részvételével és kapcsolatával

mindezen elemekkel foglalkozó csoportokban, csoportokkal. Az alábbi lista egy általános ajánlás. Az értékelő csoport és az intézmény kapcsolattartó személye közösen véglegesítik az értékelésbe bevont személyek listáját, az intézmény sajátos struktúráját szem előtt tartva.

1. Vezetőség: rektor, és/vagy oktatási ügyekért illetve minőségbiztosításért felelős rektor-helyettes
2. Tanszékek/karok
 - 2.1. Dékán, dékán-helyettes vagy tanszékvezető
 - 2.2. Oktatók csoportja
 - 2.3. Diákok csoportja
3. Hallgatói szolgáltatások (könyvtár, oktatási iroda, hallgatói tanácsadás, pályaválasztási tanácsadás, stb.) képviselői
4. Minőségbiztosítási, oktatási bizottságok képviselői

A különböző csoportokkal/személyekkel történő beszélgetések során más-más jellegű információkat gyűjt az intézményről az értékelő csoport. A következő rész az egyes beszélgetések lehetséges témaköreit vázolja. Az itt felsoroltak nem a csoport által feltett tényleges kérdéseket fogalmazzák meg, hanem csak a szélesebb témaköröket.

1. Vezetőség: rektor, rektor-helyettes

Ez a beszélgetés az alábbi témakörökben ad információt az értékelő csoport számára:

- Az intézmény elvei és gyakorlatai a hallgató-központú tanulás terén
- Az oktatást és a minőségbiztosítást intézményi szinten irányító folyamatok
- A hallgatók részvétele az intézmény döntéshozó testületeiben
- Az oktatás szerepe az oktatók szakmai értékelésében és előmenetelében, és az erre vonatkozó intézményes szabályok, politikák
- Az oktatók szakmai továbbképzésének intézményes támogatása

2. Tanszékek-karok (2-3 csoport)

2.1. Dékán, dékán-helyettes vagy tanszékvezető

Ez a beszélgetés az alábbi témakörökben ad információt az értékelő csoport számára:

- A kar/tanszék elvei és gyakorlatai a hallgató-központú tanulás terén
- A hallgató-központú tanulást irányító folyamatok tanszéki szinten
- A hallgatók részvétele a kar/tanszék döntéshozó testületeiben
- A tanulási célok és eredmények, a tanterv, a kurzus fejlesztés folyamatai, és a diákok szerepe ebben
- A minőségbiztosítási folyamatok tanszéki/kari szinten
- A dékán/tanszékvezető szerepe mindezen folyamatokban
- A hallgatói panasztételi eljárások
- Az oktatás szerepe az oktatók szakmai értékelésében és előmenetelében, és az erre vonatkozó szabályok, politikák

2.2. Oktatók csoportja (6-8 személy)

Ez a beszélgetés az alábbi témakörökben ad információt az értékelő csoport számára:

- Az oktatók részvétele pedagógiai továbbképzésekben
- Az oktatók szerepe a tanulási célok, eredmények, a tanterv, az egyéni kurzusok meghatározásában és kifejlesztésében
- A tanszéken alkalmazott leggyakoribb oktatási és tanulási módszerek
- A tanszék leginkább innovatív vagy hallgató-központú oktatási és tanulási módszerei
- A hallgatók értékelésének leggyakoribb formái
- A hallgatók teljesítményére adott visszajelzés formái
- A hallgatói vélemények összegyűjtésének módszerei

2.3. Diákok csoportja (6-8 személy)

Ez a beszélgetés az alábbi témakörökben ad információt az értékelő csoport számára:

- A diákok tájékozottsága az intézmény és a tanszék hallgató-központú elveit és gyakorlatait illetően
- Az hallgatók szerepe a tanulási célok, eredmények, a tanterv, az egyéni kurzusok, a minőségbiztosítási folyamatok meghatározásában és kifejlesztésében
- A hallgatók részvétele a kar/tanszék döntéshozó testületeiben
- A hallgatók ismerete azon lehetőségekről, melyek az oktatással vagy értékeléssel való problémák kezelésekor rendelkezésre állnak
- A hallgatók szerepe a tanáraikról és az oktatásról adott visszajelzésekben, és annak értékelése, hogy ezt a véleményt mennyire veszik figyelembe és mennyire eredményes a visszajelzés
- A hallgatók véleménye az oktatóiktól kapott visszajelzésekről
- A hallgatók elégedettsége az oktatási és tanulási módszerekkel, a tanulást támogató eszközökkel, berendezésekkel, a mobilitási lehetőségekkel, tanulmányi tapasztalataik szociális dimenziójával
- A hallgatók véleménye az általuk leginnovatívabb vagy leginkább hallgató-központúnak ítélt oktatási módszerről

3. A központi ügyvezetés, a hallgatói szolgáltatások és az oktatók pedagógiai támogatását szolgáló irodák képviselői

Ezeket a csoportokat az adott intézmény struktúrájának függvényében kell meghatározni, a beszélgetések lehetnek az összes csoport képviselőivel egyszerre, illetve külön, két-három kisebb csoport keretén belül

Ezek a beszélgetések az alábbi témakörökben adnak információt az értékelő csoport számára:

- A tanulási célok, eredmények, a tanterv, az egyéni kurzusok meghatározásának és kifejlesztésének menete
- Az előzetes tanulmányok és a mobilitás elismerésével kapcsolatos elvek

- A hallgatói támogatások: egészségügyi ellátás, pályaválasztási tanácsadás, az oktatás pénzügyi aspektusai
- A minőségbiztosítás rendszer intézményi és tanszéki szinten, a kurzusok és oktatók értékelése, a hallgatók részvétele ezen tevékenységekben
- A kreditátviteli és mobilitási folyamatok
- Az oktatók pedagógiai továbbképzése és az innovatív oktatási és tanulási módszerek, az ITC-alapú tanulás bevezetésének támogatása
- A hallgatói panaszok kezelése

A beszélgetések mellett az intézmény létesítményeinek meglátogatása is ajánlott (könyvtár, számítógépek, laboratóriumok, és más létesítmények, eszközök)

4. Bizottságok képviselői

Az intézmény tanítási és tanulási folyamataival, a minőségbiztosítással foglalkozó különböző bizottságainak képviselői között feltehetően oktatók és diákok egyaránt részt vesznek. Az egyes konkrét bizottságok kiválasztása az értékelő csoport és a fogadó intézmény megegyezése alapján történik, figyelembe véve az adott intézmény felépítését, struktúráját. Ha a kiválasztott bizottságok 8 tagnál többet számlálnak, akkor egy olyan kisebb csoportot kell kiválasztani, melyben a tagok az intézmény különböző csoportjait képviselik.

Ezek a beszélgetések az alábbi témakörökben adnak információt az értékelő csoport számára:

- Az intézmény elvei és gyakorlatai az oktatás és a minőségbiztosítás terén
- Az adott bizottság szerepe az oktatás, a diákok értékelése és a minőségbiztosítás terén
- A hallgatók szerepe az adott bizottságon belül

5. Hallgatói önkormányzat képviselői

Ez a beszélgetés az alábbi témakörökben ad információt az értékelő csoport számára:

- A hallgatói önkormányzat szerepe és tevékenysége, a tagok kiválasztása és megbízása
- A hallgatók szerepe az intézmény döntéshozó testületeiben

- Azok a módzatok, ahogyan a hallgatói önkormányzat konzultál és kommunikál a választóival, vagyis a szélesebb diákközösséggel
- A hallgatói önkormányzat véleménye a tantervről, a minőségbiztosításról, a szolgáltatásokról, a tanulási környezetről, eszközökről, és a lehetséges problematikus kérdésekről
- A hallgatói önkormányzat és a intézmény vezetősége közötti kapcsolat